

Twintig procent van tweede ronde groene publiek-private overeenkomsten heeft betrekking op biobased economy

In de zomerperiode sloot de Rijksoverheid zesenvijftig nieuwe Green Deals af. Twaalf van deze deals hebben betrekking op de biobased economy. In totaal speelt daarmee bijna twintig procent van de Green Deals zich op het domein van de biobased economy af. Maar wat moeten deze publiek-private overeenkomsten aan bedrijvigheid opleveren? De redactie van Biobased Economy Magazine analyseerde de twaalf nieuwste biobased deals.

Bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers zien veel kansen voor groene groei, maar kunnen die vaak niet verwezenlijken. Met deze gedachte riep de Rijksoverheid de Green Deals inmiddels bijna een jaar geleden in het leven. De Green Deals moeten afspraken zijn die obstakels wegnemen. Bijvoorbeeld door eenvoudiger vergunningen te verlenen of door samenwerkingspartners bijeen te brengen. Zo dragen ze elk hun steentje bij en zijn het individueel kleine, maar wel betekenisvolle stappen op weg naar een duurzame economie. En, op de langere termijn moeten ze bijdragen aan het creëren van groene bedrijvigheid.

Nova Lignum

Een van de Green Deals die de potentie heeft om veel bedrijvigheid te creëren, werd afgesloten door Nova Lignum. Deze start-up wiens naam in het Latijns 'nieuw hout' betekent, is een initiatief van de West-Brabantse aubergineteler Green Brothers.

Nova Lignum maakt ecologische gevelbekleding uit plantenvezels van de aubergine. Het bedrijf sloot een Green Deal voor het mogelijk maken van het (grootschalig) produceren van deze bouwmaterialen. De materialen van Nova Lignum bestaan voor negentig procent van het volume uit lignocelulosevezels van diverse oorsprong, gecombineerd met een geopolymer. De vezels kunnen uit bronnen als naaldbomen, berm- en natuurgassen, stengels van bloemen en glasgroenten komen. 'De Green Deal moet niet alleen leiden tot een rendabele business case, maar tot contracten met partijen in de bouwwereld', vertelt Johan Groenewegen van Nova Lignum.

De Rijksoverheid heeft zich met de overeenkomst verplicht om Nova Lignum te helpen met het tot stand brengen van verbindingen met kennisinstellingen en marktpartijen die actief zijn op het gebied van (biobased) bouwen. Groenewegen: 'Wij beschikken onder meer al over de nagenoeg marktrijpe biobased gevelbekleding. In 2013 gaan we

in productie. Momenteel oriënteren wij ons op het selecteren van een productielocatie en het regelen van de financiering. Wij starten in Nederland en verwachten hier binnen drie jaar rendabel te zijn.'

Biobased Innovations

Twee Green Deals die zich eveneens in het Westen van de provincie Noord-Brabant afspelen, zijn die van Biobased Innovations en de Green Chemistry Campus. Biobased Innovations is het businessplatform in Zuidwest-Nederland waar nieuwe initiatieven tussen bedrijven uit de agro- en chemiesector ontstaan en ontwikkeld worden. NV REWIN West-Brabant sloot voor het platform de Green Deal met als doel het opzetten van diverse vraaggestuurde R&D-werkprogramma's die aansluiten bij de bestaande toplocaties in de regio: de Green Chemistry Campus, Nieuw Prinsenland en Moerdijk. De Green Deal zal niet direct tot veel nieuwe bedrijvigheid leiden, maar wel een goede basis creëren voor een succesvolle biobased economy. Biobased Innovations wil via de deal namelijk onderwijs voor de transitie naar de biobased economy ontwikkelen. Verder beoogt men de drie toplocaties te verbinden en zo een Europese koploper binnen de biobased economy te worden.

Een van de drie toplocaties – de Green Chemistry Campus – sloot ook zelf een Green Deal af. Net als bij Nova Lignum, heeft de overeenkomst met de overheid aardig wat potentie om nieuwe werkgelegenheid te creëren. De deal moet een belangrijke bijdrage leveren aan de ambitie om eind 2014 op de Green Chemistry Campus ongeveer veertien bedrijven gevestigd hebben, waardoor op basis van een business case, verantwoord geïnvesteerd kan worden in nieuwbouw en incubatieprogramma. In 2020 moeten er uiteindelijk 270 banen zijn gecreëerd en een toename van het Bruto Nationaal Product van vijftien miljoen euro.

Patrick Groenewegen van Nova Lignum presenteert zijn biobased gevelbekleding

Noord-Nederland

In het Noorden van het land sloten de Kamer van Koophandel en Noord-Nederland een Green Deal. Het doel? Het versterken van de mogelijkheden van technologische en economische ontwikkeling van de biobased economy in de regio Veenkoloniën-Eemshaven. De Kamer van Koophandel werkt binnen de overeenkomst samen met het Rijk aan het wegnemen van belemmerende regelgeving op de bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling in de sectoren agro, chemie, energie en bouw. Door het wegnemen van de belemmeringen moet uiteindelijk nieuwe bedrijvigheid kunnen ontstaan. Over de het effect van de deal op de regionale hoeveelheid banen en de bijdrage aan het Bruto Nationaal Product valt vooralsnog moeilijk wat te zeggen.

Noordzeeboerderij

Een Green Deal die met het oog op de toekomst wel de nodige hoeveelheid werkgelegenheid kan creëren is gesloten door de Stichting Noordzeeboerderij. Deze is begin dit jaar opgericht door Ecofys, Hortimare en ATO en heeft als doel een proefboerderij voor zee-wierteelt op de Noordzee te realiseren. Om economisch renderende zee-wierboerderijen mogelijk te maken zijn kennisontwikkeling en ervaring nodig. In de komende jaren wil Stichting Noordzeeboerderij daarom in nauwe samenwerking met onderzoeksinstituten, overheid en het bedrijfsleven een proefboerderij van één vierkante kilometer ontwikkelen op de Noordzee. Als zee-wierteelt langs deze weg geoptimaliseerd wordt, komt er veel meer biomassa beschikbaar voor biobased toepassingen en voor voeding, voeder, farma, cosmetica, chemie en energie. De proefboerderij dient zo als incubator voor startende initiatieven en zal worden ingezet voor het onderzoeken, ontwikkelen, testen en demonstreren van onder meer de teelt van zee-wier.

Dutch Grown Polymers

Het consortium Dutch Grown Polymers – bestaande uit Suiker Unie, Purac en Synbra – behoort uit de tweede reeks Green Deals tot een van de spreekwoordelijke toppers. Het samenwerkingsverband gaat met de Rijksoverheid in een haalbaarheidsstudie onderzoeken of in Nederland een productieketen van suikerbiet tot PLA-bioplastics kan worden gerealiseerd. Nadat de verkennende fase heeft plaatsgevonden, wordt in een tweede fase gekeken naar de opbouw van de productieketen. Het consortium beoogt de productie- en technologieontwikkeling te bewerkstelligen die in deze fase nodig zal zijn. De Green Deal levert zodoende een concrete bijdrage aan de versterking van de concurrentiepositie van Nederland in de biobased economy.

Grondankers

Biobased grondankers ontwikkelen ter ondersteuning van jonge bomen. Het is de basis van de Green Deal van Natural Plastics. Het bedrijf wil het systeem van grondankers in de markt zetten als alternatief voor boompalen. Omdat er tot nu toe erg veel boompalen worden gebruikt, kan de overgang naar het systeem van Natural Plastics niet alleen de materialenkringloop sluiten maar ook een grote CO₂-reductie opleveren. Door boompjes te planten met dit systeem kan een kostenbesparing van twintig procent ten opzichte van de traditionele methode met houten boompalen worden bereikt. De Rijksoverheid biedt Natural Plastics marktondersteuning, want vooralsnog is er een gebrek aan afzetmarkt door de geringe bekendheid van veel partijen met het systeem. Het beoogde resultaat is dat meer bomen geplant gaan worden met behulp van Natural Plastics' Keeper Systeem, dat zo niet alleen werkgelegenheid oplevert, maar ook een kostenbesparing in het planten en onderhouden van jonge bomen.

De overige biobased Green Deals

Equfec, Stichting iNSnet, Staal Agritech en Paard & Zo sloten onder de titel '**De Winst van Paardenmest**' een Green Deal. De verschillende stakeholders willen bouwen aan een installatie die paardenmest en strooisel kan drogen en pelleren. Uiteindelijk denkt het bedrijf maar haar partners circa zestig procent van alle paardenmest in Nederland met haar technologie duurzaam te kunnen verwerken. De Green Deal moet daartoe eerst een aantal knelpunten uit de weg ruimen op het gebied van de meststoffenwet en de verordening dierlijke bijproducten. In 2013-2014 bouwt het projectteam een pilotinstallatie. In Nederland is ruimte voor ongeveer honderd van dergelijke installaties.

NRK – de branchevereniging voor de rubber-, recycling-, en kunststofindustrie – heeft een Green Deal gesloten voor de ontwikkeling en invoering van Groen Certificaten voor (poly-meer)chemische producten die bestaan uit hernieuwbare grondstoffen. Deze certificaten moeten het gebruik van hernieuwbare grondstoffen stimuleren. In het project worden de certificaten ontwikkeld en toegepast door een samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en de overheid. Het Rijk is een belangrijke stakeholder omdat zij de neutraliteit en betrouwbaarheid kan borgen. Het NRK stimuleert haar leden actief deel te nemen.

Branchevereniging **Koninklijke VNP** heeft mede namens Eska Graphic Board, Papierfabriek Schut en Smurfit Kappa een Green Deal gesloten voor onderzoek naar alternatieve grondstoffen voor papierproductie. De papier- en kartonindustrie streeft ernaar een significant deel van haar houtgebaseerde grondstoffen te vervangen door alternatieve nieuwe grondstoffen. Met deze grondstoffen worden proeven en experimenten uitgevoerd.